

افت تحصیلی دانش‌آموزان و راهکارهای حل آن با توجه به سند تحول بنیادین

سارا محمودی^۱

^۱دانشجوی کارشناسی ارشد، شیمی دارویی، دانشگاه خوراسگان

اداره آموزش و پرورش ناحیه ۴ اصفهان، آموزگار

چکیده :

دوران تحصیل دانش‌آموزان با چالش‌هایی در حوزه‌های مختلف علمی، آموزشی، فرهنگی و ... همراه می‌باشد. مسئله اصلی در این میان راهبردها و راهکارهای مقابله با این مشکلات و چالش‌ها می‌باشد به نحوی که بتواند با حل مشکل زمینه پیشرفت و ادامه روند یادگیری دانش‌آموزان فراهم شود. از این رو پژوهش حاضر با هدف بررسی «افت تحصیلی دانش‌آموزان و راهکارهای حل آن با توجه به سند تحول بنیادین» انجام گرفته است. روش پژوهش حاضر از نوع کیفی بوده و شیوه گردآوری داده‌ها مبتنی بر روش کتابخانه‌ای و اسنادی می‌باشد و داده‌های موجود نیز با روش توصیفی - تحلیلی بررسی شده‌اند. بر اساس یافته‌های پژوهش باید گفت که می‌توانیم مشکل افت تحصیلی را به دو بعد فردی و آموزشگاهی تقسیم بندی کنیم. مطابق با سند تحول بنیادین برای هر یک از این دو بعد راهکارهای اندیشه شده است. در بعد فردی، استفاده از ظرفیت مدارس، بازطراحی مجدد دروس و همچنین توانمندسازی دانش‌آموزان و منابع انسانی می‌تواند در حل مشکل افت تحصیلی دانش‌آموزان موثر باشد. در بحث بعد آموزشگاهی افت تحصیلی، ساخت برنامه‌ای انعطاف پذیر و مبتنی بر نیازها و شرایط دانش‌آموزان و همچنین استفاده از شیوه‌های نو می‌تواند از جمله راهکارهایی باشد که مسئله افت تحصیلی را در بعد آموزشگاهی حل نماید.

واژگان کلیدی: دانش‌آموزان، راهکار، افت تحصیلی، راهبرد، سند تحول

۱- مقدمه:

افت تحصیلی امروزه یکی از نگرانی‌های مهم خانواده‌ها و دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت می‌باشد. همه ساله تعداد زیادی از دانش‌آموزان با پدیده‌ای به نام افت تحصیلی مواجه می‌شوند. این پدیده علاوه بر زیان‌های هنگفت اقتصادی، آثار سوئی بر سلامت روحی دانش‌آموزان بر جای می‌گذارد (فرج‌خواه، ۱۴۰۱: ۵۰). بر خلاف گذشته که تصور می‌شد توانایی یادگیری هر فرد تنها متأثر از میزان هوش و استعدادها می‌باشد. اکنون باور بر این است که با وجود نقش تعیین‌کننده عوامل ذاتی در یادگیری، عوامل دیگری نیز در میزان یادگیری نقش اساسی دارند. تفاوت در میزان یادگیری افراد در میزان دانش آن‌ها نیست، بلکه در کیفیت و چگونگی یادگیری آن‌ها است (آگرسا، ۲۰۱۰).

افت تحصیلی یعنی عدم موفقیت در تحصیل به معنای دستیابی فراگیر به مجموعه مهارت‌هایی است که انتظار می‌رود در نتیجه آموزش، آن را یاد بگیرند (نجیمی و همکاران، ۲۰۱۳). جلوگیری از افت تحصیلی یک چالش جدی است زیرا کسانی که از نظر تحصیلی شکست می‌خورند در طول زندگی چالش‌های اجتماعی و اقتصادی چشمگیری را تجربه می‌کنند (رافوت، ۲۰۰۴). نظام آموزشی کشور ما نیز همانند دیگر کشورهای در حال توسعه یا توسعه نیافته با مسئله افت تحصیلی رو به روست (قاسمی، ۲۰۱۴).

سازمان یونسکو مفهوم افت تحصیلی را به تکرار پایه، ترک تحصیل زودرس و کاهش کیفیت آموزشی و تحصیلی دانش‌آموزان و دانشجویان نسبت می‌دهد (یونسکو، ۱۹۸۴). علل و عوامل متعددی سبب ایجاد افت تحصیلی یا اتلاف در نظام آموزش و پرورش می‌شود که می‌توان آن‌ها را به علل و عوامل درونی و بیرونی نظام آموزش و پرورش تقسیم کرد. عوامل درونی نظام آموزش و پرورش را نیز می‌توان به عوامل مربوط به برنامه‌های درسی و برنامه‌های آموزشی تقسیم کرد. در عوامل مربوط به برنامه درسی می‌توان به عدم تسلط کافی معلم در تدریس، به کارگیری روش‌های سنتی و حافظه - مدار و عدم توجه به ایجاد فرصت‌های یادگیری مناسب اشاره کرد. عوامل مربوط به برنامه‌های آموزشی شامل مواردی نظیر عدم اتباط عاطفی صحیح میان معلم و دانش‌آموز، ضعف تخصصی معلمان و عدم توانایی در جذب دانش‌آموزان است. از میان عوامل بیرونی موثر در شکست تحصیلی می‌توان به عوامل اقتصادی - اجتماعی مانند فقر و محرومیت خانواده و عوامل فرهنگی - اجتماعی مانند مشکلات خانوادگی و طلاق و نیز عوامل روانی = جسمانی مانند عدم علاقه و انگیزه، کمبود استعداد، اختلالات یادگیری، بحران بلوغ، ضعف خودپنداره و بیماری‌های جسمانی اشاره کرد (شجاعی شمیرانی و همکاران، ۱۴۰۰: ۳۴).

مبانی نظری پژوهش:

عوامل فردی:

عوامل فردی مربوط به شخص دانش‌آموز و ویژگی‌های عمدتاً ذاتی و محیطی او هستند که شامل موارد زیر می‌باشند:

- **هوش:** بدون شک یکی از عوامل مهم در افت تحصیلی، کمبود هوش است اما مطالعات مختلف نشان داده است که درصد بسیار اندکی از موارد افت تحصیلی به علت ناتوانی ذهنی و عدم کشش فرد است. امروزه دیگر اهمیتی را که در گذشته به هوش داده می‌شد مطرح نمی‌کنند. زیرا گفته می‌شود که هر شخص با نردبان صفات شخصیتی خود راه پیشرفت و تکامل را طی می‌کند و آنچه مهم است صفاتی چون تحمل و بردباری، داشتن پشتکار، اعتماد به نفس و نهراسیدن از شکست می‌باشد.
- **انگیزه:** معلمان عقیده دارند که دانش‌آموزان دارای انگیزی، حتی اگر از پیشرفت اندکی برخوردار باشند در محدوده توانایی خود عمل می‌کنند. بنابراین، تلاش برای افزایش انگیزش تحصیلی از اهمیت به‌سزایی برخوردار است. در مورد تاثیر انگیزه بر پیشرفت تحصیلی و یادگیری، پژوهش‌های زیادی انجام گرفته است (طاهری، ۱۳۹۷: ۶۱).
- **عزت نفس:** دانش‌آموزی که دائماً در مدرسه موفقیت کسب می‌کند باید تایید مدرسه و معلمان را به خود تعمیم دهد و یک مفهوم کلی مثبت درباره خودش به‌عنوان یادگیرنده ایجاد کند (بلوم، ۱۳۶۳). مطالعات انجام شده بیانگر رابطه بین عزت نفس و پیشرفت تحصیلی است، هر فرد فعالیتی را که با موفقیت انجام داده است و یا می‌تواند انجام دهد، دوست دارد. اگر شخص بر این باور باشد که در گذشته تکالیف مشابهی را با موفقیت انجام داده است احتمالاً با تکالیف بعدی با نوعی عاطفه مثبت برخورد خواهد کرد و بالعکس.

عوامل آموزشی:

• **نامتناسب بودن معلمان از نظر صلاحیت‌ها، شایستگی‌ها و تعداد با نیازهای برنامه**

کمبود معلم مخصوصاً در کشورهای در حال توسعه، به دلیل کاهش جاذبه برای شغل معلمی، یکی از دلایل شلوغی کلاس‌ها و عدم توجه مناسب به پرورش و شکوفایی استعدادهاى دانش‌آموزان می‌باشد که این امر باعث مردودی یا ترک تحصیلی آنان گردیده و یکی از عوامل افت تحصیلی است. کانت معتقد است در بین ابداعات بشری هنر مملکت داری و هنر تعلیم و تربیت از مابقی دیگر مشکل‌تر است. یک معلم خوب برای اداره کردن کلاس به دو ویژگی نیاز دارد:

• **اشراف بر کلاس یعنی توانایی معلم در کنترل کلاس**

• **و حضور ذهن یعنی توانایی معلم برای انجام دادن دو یا چند عمل در یک زمان (کیهانی کری، تقی‌زاده گندمانی، ۱۳۹۷: ۱۸۳).**

معلم همیشه در کلاس با دو نوع موقعیت رو به روست. موقعیت‌های مقرر یا پیش‌بینی شده و موقعیت‌های اضطراری که از قبل قابل پیش‌بینی نمی‌باشد. کلاس‌های شلوغ به علت کمبود معلم و فضا و در نتیجه عدم توجه مناسب به پرورش و شکوفایی استعدادهاى دانش‌آموزان و تدریس معلمان به شیوه قدیمی به صورت غیرفعال و پذیره کاهش جاذبه برای شغل معلمی به خاطر حقوق ناکافی و عدم رفاه در نتیجه عدم جذب نیروهای مطلوب و کارآمد از جمله مواردی است که در نهایت افت تحصیلی و تکرار پایه تحصیلی را به دنبال دارد.

• **روابط معلم و دانش‌آموز:**

اولین هدف معلم باید برقرار کردن رابطه‌ای دوستانه و حمایت کننده با دانش‌آموزان باشد. محققان علوم رفتاری بیان می‌کنند که به دانش‌آموزان نشان دهید که به آن‌ها علاقه دارید تا آن‌ها بتوانند به شما اعتماد پیدا کنند و در صورت نیاز برای هر کمکی که شما رجوع کنند. زیرا امروزه، افزایش رقابت و تغییرات بسیار سریع در محیط‌های مختلف، امری اجتناب ناپذیر شده است (سابا، ۲۰۰۷).

• **شرایط و امکانات مطلوب تحصیلی:**

عدم امکانات و تسهیلات مطلوب آموزشی یکی از عوامل موثر در افت تحصیلی دانش‌آموزان است. دانش‌آموزانی که در حد توانایی خود موفقیت کسب نمی‌کنند نه تنها شامل افراد کم‌کار یا دیرفهم می‌شوند بلکه گاهی شامل افراد زرنگی می‌شود که ممکن است در زمینه خاصی از برنامه درسی، مشکلات یادگیری بخصوصی داشته باشند یا ممکن است به دلیل ناتوانی مدرسه، در تطبیق خود با افرادی که دارای سوابق فرهنگی و اجتماعی مختلف هستند، ناتوان تلقی شوند (کولین و همکاران، ۱۳۷۵).

وستکات (۲۰۱۱)، در پژوهش خود به این نتیجه رسیده که شکست تحصیلی تا حد بسیار زیادی مرتبط با وضع اجتماعی - اقتصادی دانش‌آموز و دانشجو است. اثر نیرومند موقعیت‌های اجتماعی، - اقتصادی و اجتماعی - فرهنگی در شرایط فردی یا تحصیلی ارزشیابی می‌شود. شرایطی که فراگیران با آن‌ها رو به رو می‌شوند تا حد بسیار بالایی بر کارایی آن‌ها تاثیر می‌گذارد (وستکات، ۲۰۱۱).

ضرورت و اهداف پژوهش

از وظایف اساسی آموزش و پرورش عمومی در هر کشور، انتقال میراث فرهنگی جامعه، پرورش استعدادهاى دانش‌آموزان و آماده‌سازی آنان برای شرکت فعال در جامعه است. عدم موفقیت‌های نظام‌های آموزشی در به انجام رساندن این رسالت مهم در بسیاری از مواقع به صورت افت یا شکست تحصیلی بروز می‌کند که شامل کیفیت ضعیف یادگیری دانش‌آموزان، تکرار پایه و ترک تحصیل است (بازرگان، ۱۳۷۸).

یکی از مهم‌ترین آفت‌های نظام آموزشی در سراسر جهان و نیز در کشور ما، افت تحصیلی است. از این رو هر سال به صورت گوناگون منابع و استعدادهاى بالقوه انسانی و اقتصادی بسیار زیادی به هدر می‌رود و آثار ناگواری در حیات فردی و خانوادگی افراد به جا می‌گذارد و نابسامانی‌های اجتماعی بسیاری نیز به وجود می‌آورد. شناخت انواع و ابعاد این آفت و راه‌های مقابله با آن، یکی از مهم‌ترین وظایف نظام‌های آموزش و پرورش است (امین‌فر، ۱۳۶۷).

در نظام آموزش و پرورش کشور ما نیز افت تحصیلی به صورت‌های گوناگون یکی از معضلات به شمار می‌آید، بنابراین توجه دست‌اندرکاران را نیز به خود معطوف داشته است. این معضل آموزشی هر سال بخشی از منابعی را که می‌تواند صرف کیفیت و گسترش آموزش و پرورش شود، به هدر می‌دهد. به دلیل رشد بسیار سریع علمی، پژوهشگران با حجم وسیعی از اطلاعات رو به رو هستند. در مواجهه با این انفجار علمی و برای استخراج سریع و

دقیق اطلاعات، لازم است افراد به طور ساختار یافته، منابع موجود را استخراج کنند. این امر کمک می کند تا سوگیری ها، به حداقل ممکن برسند و خطاها نیز کاهش یابند (زاهدی و محمدی، ۱۳۸۴).

از این رو پژوهش حاضر تلاش دارد تا با مطالعه مسئله افت تحصیلی هدف زیر را مورد بررسی قرار دهد:

- راهکارهای جلوگیری و حل مشکل افت تحصیلی با تکیه بر سند تحول بنیادین چیست؟

۲- روش تحقیق

این پژوهش از لحاظ ماهیت و هدف، کاربردی و از لحاظ روش تحقیق از نوع توصیفی-تحلیلی است که اطلاعات آن از طریق بررسی کتب، مقالات و پایان نامه های معتبر، جمع آوری شده است. هدف از پژوهش حاضر، شناسایی عوامل موثر بر رفع مشکل افت تحصیلی در دانش آموزان با تکیه بر سند تحول بنیادین می باشد. بدین منظور در این پژوهش ابتدا داده ها و اسناد مرتبط با موضوع جمع آوری شده اند و سپس راهکارها با نگاهی به موضوع پژوهش مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته است و در مرحله بعد با رویکردی تحلیلی راهکارهای پیش بینی شده مورد بررسی قرار گرفته است.

۳- یافته های پژوهش

حل مشکل افت تحصیلی بر اساس راهکارهای پیش بینی شده در سند تحول بنیادین

راهکار ۵ سند تحول بنیادین بر «تامین و بسط عدالت در برخورداری از فرصت های تعلیم و تربیت با کیفیت مناسب با توجه به تفاوت ها و ویژگی های دختران و پسران مناطق مختلف کشور» تکیه دارد. بر این اساس راهکارهای مرتبط با موضوع افت تحصیلی را می توان به شرح ذیل تحلیل کرد:

۱. توانمندسازی دانش آموزان ساکن در مناطق محروم، روستاها، حاشیه شهرها، عشایر کوچ نشین و همچنین مناطق دوزبانه با نیازهای ویژه با تاکید بر ایجاد فرصت های آموزشی متنوع و با کیفیت
 ۲. اولویت بخشی به تامین و تخصیص منابع، تربیت نیروی انسانی کارآمد، تدوین برنامه برای رشد، توانمندسازی و مهارت آموزی، ادامه تحصیل و حمایت مادی و معنوی دانش آموزان مناطق محروم و مرزی
 ۳. طراحی و تدوین برنامه آموزشی متناسب با نیازها و نقش های دختران و پسران
 ۴. طراحی و تدوین برنامه تعلیم و تربیت انعطاف پذیر، متناسب با ویژگی های شخصیتی و محیطی استعداد های گوناگون دانش آموزان به منظور شکوفایی استعدادهای خاص و افزایش کارآمدی و مفید بودن آنها
 ۵. سازماندهی و به کارگیری بهینه و اثربخش منابع انسانی و توزیع عادلانه آن در سراسر کشور (سند تحول بنیادین، ۱۳۹۰).
- بر این اساس مطابق با سند تحول بنیادین می توان گفت که با طراحی محتوای درسی متناسب با شرایط محیطی دانش آموزان و توجه به نیازهای متفاوت آنان و به کارگیری موثر منابع انسانی در سیستم تعلیم و تربیت منجر می شود که دانش آموزان در بعد آموزشگاهی دچار افت تحصیلی نشوند. همچنین توانمندسازی دانش آموزان مناطق محروم و طراحی و تدوین برنامه آموزشی متناسب با نیازها و نقش های دختران و پسران می تواند در حل مشکلات دانش آموزان در افت تحصیلی موثر باشد.
- راهکار ۱۶ سند تحول نیز بر «تنوع بخشی در ارائه خدمات آموزشی و فرصت های تربیتی متناسب با مصالح جامعه، نیازها و علایق دانش آموزان در راستای شکوفایی استعدادهای آنها» تاکید دارد که بر اساس آن می توان به راهکارهای زیر اشاره کرد:

۱. ایجاد تنوع در فرصت های تربیتی در مراکز آموزشی و تربیتی برای پاسخ گویی به نیازهای دانش آموزان
 ۲. توجه کافی به شرایط روحی دانش آموزان در سنین بلوغ و ارائه مشاوره و آموزش های دینی و اخلاقی متناسب با آنها
- بر اساس راهکارهای گفته شده می توان به بعد فردی دانش آموزان و عوامل موثر بر افت تحصیلی در بعد فردی کمک کرد تا مشکلات آنان حل شده و امکان رشد تحصیلی برای آنان فراهم آید.
- راهکار ۱۷ سند تحول بنیادین نیز بر «ارتقای کیفیت فرایند تعلیم و تربیت با تکیه بر استفاده هوشمندانه از فناوری های نوین» تاکید می کند. مطابق این تاکید می توان بر موارد زیر اشاره کرد:

۱. اصلاح و به روزآوری روش های تعلیم و تربیت با تاکید بر روش های فعال گروهی، خلاق با توجه به نقش الگویی معلمان
۲. گسترش بهره برداری از ظرفیت آموزش های غیرحضوری و مجازی در برنامه های آموزشی و تربیتی ویژه معلمان، دانش آموزان و خانواده ها

بر اساس این موارد نیز می‌توان امیدوار بود که مشکل افت تحصیلی دانش‌آموزان در دو بعد فردی و اجتماعی قابل حل باشد.

۴- نتیجه‌گیری:

مطابق با راهکارهای ارائه شده در سند تحول بنیادین، مسئله افت تحصیلی را که می‌توان به کاهش عملکرد دانش‌آموزان از سطح مطلوب به سطح نامطلوب تعریف کرد به دو دسته کلی تقسیم بندی کرد. دسته اول مربوط به عوامل فردی موثر بر افت تحصیلی می‌باشد که در دسته فردی عوامل متعددی نظیر هوش، انگیزه و عزت نفس می‌توانند بر افت تحصیلی اثرگذار باشند و چنانچه اقدامات لازم برای حل این مشکلات فردی صورت بگیرد می‌توان انتظار داشت که مسئله افت تحصیلی دانش‌آموزان قابل حل باشد. این مشکلات اگر چه در دسته فردی قرار می‌گیرند اما مدارس نیز می‌توانند در حل آن‌ها نقش به‌سزایی ایفا نمایند و در این میان سند تحول نیز به ارائه خدمات مشاوره‌ای معلمان و مدارس و همچنین توانمندسازی دانش‌آموزان و معلمان تاکید کرده است همچنین ارائه خدمات مشاوره‌ای توسط مشاوران مدارس و معلمان پرورشی می‌تواند نقش به‌سزایی داشته باشد. دسته دیگر از علت‌های افت تحصیلی را می‌توان در بعد آموزشگاهی نام برد. روابط معلم و دانش‌آموز و همچنین امکانات و شرایط مطلوب تحصیلی دانش‌آموز از جمله عواملی است که بر افت تحصیلی دانش‌آموزان تاثیر مستقیم دارد. این مورد می‌تواند توسط نظام تعلیم و تربیت حل شود. پیشنهاد می‌شود که رابطه معلمان با دانش‌آموزان به‌خصوص دانش‌آموزان دارای افت تحصیلی، رابطه‌ای همدلانه باشد تا دانش‌آموزان بتوانند در جریان یادگیری نقشی فعال را ایفا نمایند.

منابع:

- امین فر، مرتضی (۱۳۶۷)، علل و عوامل افت تحصیلی و چگونگی کاهش آن، فصلنامه تعلیم و تربیت، ۴، صص ۳۶ - ۹.
- بازرگان، زهرا (۱۳۷۸)، نگاهی دیگر به مسئله افت تحصیلی و شیوه های موثر مقابله با آن در برخی از کشورهای پیشرفته صنعتی، فصلنامه تعلیم و تربیت، ۱۵، صص ۴۲ - ۹.
- بلوم، اس (۱۳۶۳)، ویژگی های آدمی و یادگیری آموزشگاهی، ترجمه علی اکبر سیف، تهران: نشر مرکز.
- زاهدی، شمس السادات و محمدی، ابوالفضل (۱۳۸۴)، فراتحلیلی راهی به سوی ارزشیابی، ترکیب و تلخیص پژوهش های گذشته، فصلنامه مطالعات تربیت، صص ۷۹ - ۵۱.
- سند تحول بنیادین (۱۳۹۰)، شورای عالی انقلاب فرهنگی.
- شجاعی شمیرانی، رضا؛ ابراهیم زاده، دکتر عیسی؛ شفیق، نرگس؛ نوروززاده، دکتر رضا (۱۴۰۰)، بررسی فراتحلیلی بعضی عوامل خانوادگی، فردی و آموزشی موثر در افت تحصیلی دانش آموزان مقطع متوسطه، نشریه تعلیم و تربیت، بهار ۱۴۰۰، شماره ۱۴۵، صص ۵۲ - ۳۳.
- طاهری، محمدرضا (۱۳۹۷)، تحلیلی بر علل و عوامل کاهش انگیزه و تاثیر آن بر افت تحصیلی دانش آموزان، نشریه پیشرفت های نوین در علوم رفتاری، مهرماه ۱۳۹۷، شماره ۲۴، صص ۷۰ - ۵۴.
- فرج خواه، سهراب (۱۴۰۱)، بررسی تجربه زیسته والدین از دلایل افت تحصیلی دانش آموزان ابتدایی شهرستان اردبیل منطقه هیر، نشریه رویکردی نو در علوم تربیتی، تابستان ۱۴۰۱، شماره ۱۲، صص ۵۷ - ۵۰.
- کولین، جی، اسمیت و لاسمیت، روبرت (۱۳۷۵)، مدیریت موثر در کلاس درس، ترجمه زهرا صباغیان، تهران: موسسه نشر وزارت فرهنگ و آموزش عالی.
- کیهانی کری، حسن؛ تقی زاده گندمانی، ایمان (۱۳۹۷)، بررسی عوامل موثر بر افت تحصیلی دانش آموزان دختر مقطع متوسطه دوم در شهرستان اردل، نشریه مطالعات روانشناسی و علوم تربیتی، بهار ۱۳۹۷، دوره چهارم، شماره ۱، صص ۱۹۱ - ۱۷۱.
- Agrusa ED. Exploring the relationship of learning strategies and Transformational leadership for business managers, (Doctoral dissertation, University of Southern California). 2010
- Najimi, A, Sharifirad G, Amini MM, Meftagh SD. Academic failure and students' viewpoint: The influence of individual, internal and external organizational factors. Journal of Education and Health Promotion, 2013; 2(22): 1-4.
- Rafoth MA. Academic failure, prevention of. In C. D. Spielberger, & C. D. Spielberger (Ed.), Encyclopedia of applied psychology, Boston, MA: Academic Press. 2004; 1.
- UNESCO (1984). *Mathematics for All: Problems of cultural selectivity and unequal distribution of mathematical education and future perspectives on mathematics teaching for the majority*. Report and papers presented in theme group I, 'Mathematics for All' at the 5th International Congress on Mathematical Education, Adelaide - Australia, August 24-29, 1984. ED-86/WS/84
- Westcott, E. (2011). *Budget against student wastage*. *Times Higher Education*. Available at: <https://www.timeshighereducation.com/news/budget-against-student-wastage/95637.article>
- Ghasemi SF, Hassanvand Sh, Valizadeh F. A study of the frequency of academic failure and the factors affecting it from the perspective of Khorramabad School of Nursing and Midwifery students. Journal of Nursing Education. 2014; 3(1): 72-73.